

A nelze nezmínit formát „performance lecture“, tedy spojení „klasickeho“ odborného výkladu, přednášky, s prvky různých typů uměleckých performancí a jejich kombinací. Může jít o cokoli – o mechanické zařízení, zvuky, obrazy a světla, videoprojekce, ale samozřejmě a nezbytně též „divadelní“ vystupování postav, které buď doplňují přednášejícího, nebo se též přednášející sám/sama stává jednou z těchto postav.

Nuže, spějme k teče a při vzpomínce na riskantní otevření, o němž – o několik řádek výše – mluví Tauber a Mesterová, zkusme závěr poněkud paradoxně takto: „Odborné práce zabývající se performativní pedagogikou jsou založeny na tradičních, spořádaných praktikách vědeckého psaní [...], a to i když činnosti, které učenci popisují, jsou spořádanosti vzdáleny,“ píše performerka a vědkyně Amy Kilgardová.³⁴⁵ Nelze nepoznamenat, že k témuž způsobu psaní jsem se též uchýlil, byť v řadě kapitol jsem vycházel ze spořádanosti jiných autorů, ale na dalších místech zase ze snahy o spořádanost vlastní. Proto bych rád v samém závěru doplnil právě ještě jinou perspektivu. Kilgardová totiž (tamtéž) pokračuje: „Je tu ale možno použít – pro performativní pedagogiku – alternativní výkladový model. Poskytuje ho teorie chaosu.“ Jde totiž o to, že vlastní praxe performativní pedagogiky zdaleka není tak spořádaná, jako její popisy a teoretizace. Vybavíte-li si příklady jejích postupů, metod a forem, koneckonců nazřete, že jistý, byť edukačně rámovaný a vlastně i vyvolaný „chaos“ tu zdaleka není vyloučen. „Navrhuju, aby chaos ve formě i obsahu byl chápán jako více než metafora, a to pro „zneklidňující performativní pedagogiku,“ uzavírá Kilgardová.

Tedy – ne, že by o tom předchozí kapitoly též nebyly...

³⁴⁵ Ze Státní univerzity v San Francisku. Viz: Amy Kilgard. „Chaos as Praxis: Or, Troubling Performance Pedagogy: Or, You Are Now“. *Text and Performance Quarterly*. 2011, roč. 31, č. 3, s. 228.

Literatura

- Alexander, Bryant Keith. „Critically Analyzing Pedagogical Interactions as Performance“. In: Bryant K. Alexander – Gary L. Anderson – Bernardo P. Gallegos (eds.). *Performance Theories in Education: Power, Pedagogy, and the Politics of Identity*. Mahwah (NJ): L. Erlbaum, 2005, s. 41–62.
- Bellezza, Annamaria. „Developing Performative Competence and Teacher Artistry: A Pedagogical Imperative in the Multicultural Classroom“. *L2 Journal*. 2020, roč. 12, č. 3, s. 23–42. Dostupné z: <https://escholarship.org/uc/item/1jj590zm>.
- Bernátek, Martin – Eliška Kubartová. „Teatrologie jako performatika“. In: Alice Koubová – Eliška Kubartová (eds.). *Terény performance*. Praha: NAMU, 2021, s. 26–34.
- Bertrand, Yves. *Soudobé teorie vzdělávání*. 1. vyd. Praha: Portál, 1998.
- Bial, Henry (ed.). *The Performance Studies Reader*. 2nd ed. Abingdon: Routledge, 2007 [1. vyd. 2004].
- Bittnerová, Dana. „Hra jako stereotyp chování dětí v šesté třídě“ [online]. *Adoc. pub.* 2002 [cit. 21. 8. 2023]. Dostupné z: <https://adoc.pub/queue/hra-jako-stereotyp-chovani-dti-v-este-tid-dana-bittnerova.html>.
- Bláhová, Krista – Pavel Vacek. *Uvedení do systému školní dramatiky: dramatická výchova pro učitele obecné, základní a národní školy*. Praha: Informační a poradenské středisko pro místní kulturu, 1996.
- Boal, Augusto. *Theater of the Oppressed*. New York: Theatre Communications Group, 1993.
- . *Games for actors and nonactors*. London: Routledge, 2004.
- Braun, Kazimierz. *Druhá divadelní reforma?: studie*. Přeložil Jiří Vondráček. Praha: Divadelní ústav, 1993.
- Brissett, Dennis – Charles Edgley. *Life as Theater*. Chicago: Aldine Publishing, 2005.
- Buckingham, David. „Critical Pedagogy and Media Education: A Theory in Search of a Practice“. *Journal of Curriculum Studies*. 1996, roč. 28, č. 6, s. 627–650. Dostupné také z: https://www.academia.edu/679695/Critical_pedagogy_and_media_education_a_theory_in_search_of_a_practice.
- Burke, Kenneth. *A Rhetoric of Motives*. Berkeley: University of California Press, 1969.
- Být umělcem vnímání a vnímavosti. Osudy Jaroslava Vostrého*. Díl 10. Rozhlasová relace, Vltava, 10. prosinec 2021. Dostupné také z: <https://vltava.rozhlas.cz/byt-umelcem-vnimani-a-vnimavosti-osudy-jaroslava-vostreho-8624290>.
- Císař, Jan. *Člověk v situaci*. Praha: NAMU, 2016.
- . *Základy dramaturgie: Situace. I*. Praha: Akademie múzických umění, Divadelní fakulta, 1999.

- „Co je scénologie?“ [online]. *Scénologická společnost*. 10. 2. 2021 [cit. 7. 8. 2023]. Dostupné z: <https://www.scenologie.cz/2021/02/10/co-je-scenologie/>.
- „Co je to divadlo utlačovaných?“ [online]. *Divadloutlacovaných.cz*. 2015–2023 [cit. 18. 9. 2023]. Dostupné z: <https://www.divadloutlacovaných.cz/>.
- Conquergood, Dwight. „Performance Studies: Interventions and Radical Research“. *The Drama Review*. 2002, roč. 46, č. 2, s. 145–156.
- „Poetics, Play, Process, and Power: The Performative Turn in Anthropology“. *Text and Performance Quarterly*. 1989, roč. 9, č. 1, s. 82–88.
- DeLozier, Mark W. „The Teacher as Performer: The Art of Selling Students on Learning“. *Contemporary Education*. 1979, roč. 51, č. 1, s. 19–25.
- Dirksmeier, Peter – Ilse Helbrecht. „Time, Non-representational Theory and the ‘Performative Turn’ – Towards a New Methodology in Qualitative Social Research“ [online]. *Forum: Qualitative Social Research*. 2008, roč. 9, č. 2 [cit. 10. 8. 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.17169/fqs-9.2.385>.
- Elliott, David J. „Puerto Rico: A Site of Critical Performative Pedagogy“ [online]. *Action, Criticism & Theory for Music Education*. 2007, roč. 6, č. 1 [cit. 10. 8. 2023]. Dostupné z: http://act.maydaygroup.org/articles/Elliott6_1.pdf.
- „Erving Goffmann – Dramaturgická sociologie“ [online]. *Wikipedie: Otevřená encyklopedie*. 28. 11. 2022 [cit. 7. 8. 2023]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Erving_Goffman#Dramaturgick%C3%A1_sociologie.
- Fenstermacher, Gary D. – Jonas F. Soltis. *Vyučovací styly učitelů*. Praha: Portál, 2008.
- Fischer-Lichte, Erika. *Estetika performativity*. Přeložila Markéta Polochová. Mníšek pod Brdy: Na Konáři, 2011.
- „I – Theatricality Introduction: Theatricality: A Key Concept in Theatre and Cultural Studies“. *Theatre Research International*. 1995, roč. 20, č. 2, s. 85–89.
- Freire, Paulo. *Pedagogika utlačovaných*. Přeložila Eva Batličková. Praha: Neklid, 2022.
- Gajdoš, Július. „Mezi mimesis a performativitou“. *Disk*. 2008, roč. 2008, č. 25, s. 55–62.
- *Od inscenace k instalaci, od herectví k performanci*. Praha: AMU – KANT, 2010.
- Garoian, Charles R. *Performing Pedagogy: Toward an Art of Politics*. Albany (N.Y.): SUNY Press, 1999.
- Gergen, Kenneth J. – Mary Gergen. „The Performative Movement in Social Science“. In: Patricia Leavy (ed.). *Handbook of Arts-Based Research*. New York: Guilford Press, 2018, s. 54–67. Dostupné též na: <https://works.swarthmore.edu/fac-psychology/1060>.
- Giroux, Henry A. *Border Crossings: Cultural Workers and the Politics of Education*. New York: Routledge, 1992.

- „Marxism and Schooling: The Limits of Radical Discourse“. *Educational Theory*. 1984, roč. 34, č. 2, s. 113–135.
- Goffman, Erving. *The Presentation of Self in Everyday Life*. 4th ed. London: Penguin Books, 1990 [1. vyd. 1959].
- *Všichni hrajeme divadlo: Sebe prezentace v každodenním životě*. Přeložila Milada McGrathová. Praha: Nakladatelství Studia Ypsilon, 1999.
- Green, Maxine. *Variations on a Blue Guitar*. New York: Teachers College Press, 2001.
- Grimes, Ronald L. „Ritual Theory and the Environment“. In: Bronislaw Szerszynski – Wallace Heim – Claire Waterton (eds.). *Nature Performed: Environment, Culture and Performance*. Oxford: Blackwell Publishing, 2003, s. 31–45.
- Harman, Ruth M. – Kristen French. „Critical Performative Pedagogy: A Feasible Praxis in Teacher Education?“ [online]. *ResearchGate*. 2004 [cit. 10. 8. 2023]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/284287567_Critical_performative_pedagogy_A_feasible_praxis_in_teacher_education.
- Harrison-Pepper, Sally. „Dramas of Persuasion: Utilizing Performance in the Classroom“. *Journal on Excellence in College Teaching*. 1991, roč. 2, s. 115–127.
- Hart, Rod. *Act like a teacher: Teaching as a Performing Art*. Doctoral Dissertation. Amherst: University of Massachusetts, 2007.
- Hlavica, Marek. *Performanční studia*. Brno: JAMU, 2008.
- Huizinga, Johan. *Homo ludens: o původu kultury ve hře*. Přeložil Jaroslav Vácha. Praha: Dauphin, 2000.
- Janeček, Václav. *Úvod do taneční pedagogiky*. Praha: NAMU, 2013.
- Jirásek, Ivo. *Zážitková pedagogika: teorie holistické výchovy (v přírodě a volném čase)*. Praha: Portál, 2019.
- Jirouschková, Karolína. „Osobnost Judith Butler v kontextu její práce“ [online]. *MedKult*. 5. 2. 2017 [cit. 7. 8. 2023]. Dostupné z: <http://medkult.upmedia.cz/2017/02/05/osobnost-judith-butler-v-kontextu-jeji-prace>.
- Kasíková, Hana. *Kooperativní učení a vyučování. Teoretické a praktické problémy*. Praha: Karolinum, 2001.
- *Učíme (se) spolupráci spoluprací*. Kladno: AISIS, 2005.
- Kaščák, Ondrej. „Význam a miesto rituálov v pedagogickej teórii a praxi“. *Pedagogická orientace*. 2009, roč. 19, č. 2, s. 38–52.
- Kershaw, Baz. *The Radical in Performance: Between Brecht and Baudrillard*. London: Routledge, 1999.
- Kilgard, Amy K. „Chaos as Praxis: Or, Troubling Performance Pedagogy: Or, You Are Now“. *Text and Performance Quarterly*. 2011, roč. 31, č. 3, s. 217–228.
- Koste, Glasgow V. *Dramatic Play in Childhood: Rehearsal for Life*. Lanham (MD): University Press of America, 1987.

- Kotte, Andreas. *Divadelní věda. Úvod*. Praha: AMU – KANT, 2010.
- Koubová, Alice – Eliška Kubartová (eds.). *Terény performance*. Praha: NAMU, 2021.
- Kulka, Jiří. *Psychologie umění*. Praha: Grada, 2008.
- Louis, Ross McKeehen. *Critical Performative Pedagogy: Augusto Boal's Theatre of the Oppressed in the English as a Second Language Classroom*. Doctoral Dissertation. Baton Rouge: Louisiana State University, 2002. Dostupné z: https://digitalcommons.lsu.edu/gradschool_dissertations/3896.
- Madison, Soyini D. – Judith Hamera (eds.). *The SAGE Handbook of Performance Studies*. Thousand Oaks: SAGE, 2006.
- Machková, Eva. *Úvod do dramatické výchovy*. Praha: NIPOS, 1998.
- Manning, Frank E. „Spectacle“. In: Richard Bauman (ed.). *Folklore, Cultural Performances, and Popular Entertainments. A Communication-centered Handbook*. Oxford: Oxford University Press, 1992, s. 291–299.
- Mareš, Jiří – Jaro Křivohlavý. *Komunikace ve škole*. Brno: Masarykova univerzita, 1995.
- McKenzie, Jon. „The Johns Hopkins Guide to Literary Theory & Criticism: Performance Studies [origins]“ [online]. *Brown.edu*. 2005 [cit. 7. 8. 2023]. Dostupné z: https://www.brown.edu/Departments/Joukowsky_Institute/courses/architecturebodyperformance/files/257077.htm.
- McLaren, Peter. *Life in Schools: An Introduction to Critical Pedagogy in the Foundations of Education*. New York: Longman, 1989.
- *Schooling as a Ritual Performance: Toward a Political Economy of Educational Symbols and Gestures*. London: Routledge, 1986.
- „The Liminal Servant and the Ritual Roots of Critical Pedagogy“. *Language Arts*. 1988, roč. 65, č. 2, s. 164–179.
- McRobbie, Angela. *Aktuální témata kulturních studií*. Přeložila Denisa Šmejkalová. Praha: Portál, 2006.
- Motal, Jan. *Krása ve filmovém dokumentu*. Brno: Masarykova univerzita, 2014.
- Mukařovský, Jan. *Studie z estetiky*. Praha: Odeon, 1966.
- Osolsobě, Ivo. *Divadlo, které mluví, zpívá a tančí*. Praha: Supraphon, 1974.
- Paez, Alexander. *Performance Pedagogy: Utilizing Alternative Methods in the Classroom* [online]. Thesis. Stockton: University of the Pacific, 2018. Dostupné z: https://scholarlycommons.pacific.edu/uop_etds/2982.
- Pavis, Patrice. *Analyzing Performance: Theatre, Dance and Film*. Ann Arbor: The University of Michigan Press, 2006.
- „Současný stav výzkumu v oblasti analýzy představení: divadelní věda či performance studies?“. *Divadelní revue*. 2010, roč. 21, č. 1, s. 7–27.
- Pavlovský, Petr. *Základní pojmy divadla – teatrologický slovník*. Praha: Libri, 2004.
- Pastorová, Markéta (ed.). *Doporučené očekávané výstupy. Metodická podpora pro výuku průřezových témat v základních školách*. Praha: VUP, 2011.

- Pecinová, Radka. *Moc učitele nad žáky/studenty*. Bakalářská práce. Olomouc: Univerzita Palackého, Cyrilometodějská teologická fakulta, 2013.
- Pedagogický lexikon* [online]. 2011 [cit. 21. 8. 2023]. Dostupné z: https://wiki.rvp.cz/Knihovna/1.Pedagogick%C3%BD_lexikon.
- Pelias, Ronald J. – James VanOosting. „A Paradigm for Performance Studies“. *Quarterly Journal of Speech*. 1987, roč. 73, č. 2, s. 219–231.
- „Performance – filozofie (rozhovor Alice Koubové s Barborou Liška a Jakubem Liškou)“. In: Alice Koubová – Eliška Kubartová (eds.). *Terény performance*. Praha: NAMU, 2021, s. 53–84.
- „Performative turn – Performance studies“ [online]. *Wikipedia: the Free Encyclopedia*. 7. 7. 2023 [cit. 7. 8. 2023]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Performative_turn#Performance_studies.
- Perkner, Stanislav – Jan Hyvnar. *Řeč dramatu: umění vnímat umění. 1. Divadlo a rozhlas*. Praha: Horizont, 1987.
- Pineau, Elyse L. „Critical Performative Pedagogy: Fleshing out the Politics of Liberatory Education“. In: Nathan Stucky – Cynthia Wimmer (eds.). *Teaching Performance Studies*. Carbondale: Southern Illinois University Press, 2002, s. 41–54.
- „Performance Studies Across the Curriculum: Problems, Possibilities, and Projections“. In: Sheron J. Dailey (ed.). *The Future of Performance Studies: Visions and Revisions*. Annandale (VA): National Communication Association, 1998, s. 128–135.
- „Teaching as performance“ [online]. Abstrakt ke kurzu v zimním semestru. Bristol: University of Bristol, 2011 [cit. 14. 8. 2023]. Dostupné z: <http://www.bris.ac.uk/education/events/2011/pineau-abstract.pdf>.
- „Teaching is performance: Reconceptualising of Problematic Metaphor“. *American Educational Research Journal*. 1994, roč. 31, č. 1, s. 3–25.
- „Teaching is performance: Reconceptualising of Problematic Metaphor“. In: Bryant K. Alexander – Gary L. Anderson – Bernardo P. Gallegos (eds.). *Performance Theories in Education: Power, Pedagogy, and the Politics of Identity*. Mahwah (NJ): L. Erlbaum, 2005, s. 15–40.
- Podgórecki, Józef. *Jak se lépe dorozumíme*. Ostrava: Amosium servis, 1999.
- Prendergast, Monica. „Teacher as Performer: Unpacking a Metaphor in Performance Theory and Critical Performative Pedagogy“. *International Journal of Education & the Arts*. 2008, roč. 9, č. 2, s. 2–19.
- Preves, Sharon – Denise Stephenson. „The Classroom as Stage: Impression Management in Collaborative Teaching“. *Teaching Sociology*. 2009, roč. 37, č. 3, s. 245–256.
- Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání*. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, 2016.
- Rubin, Louis J. *Artistry in Teaching*. New York: Random, 1985.

- Saldaña, Johnny. *The Coding Manual for Qualitative Researchers*. Thousand Oaks: SAGE, 2009.
- Sarason, Seymour B. *Teaching as a Performing Art*. New York: Teachers College Press, 1999.
- Schechner, Richard. *Performance Studies: an introduction*. 2nd edition. New York: London: Routledge, 2006 [1. vyd. 2002].
- Slavík, Jan. *Od výrazu k dialogu ve výchově. Artefiletika*. Praha: Univerzita Karlova, 1997.
- „Pedagogické dílo a reflektování jeho významů a hodnot (Sémiologické aspekty reflektivní praxe ve výchově)“. In: Jiří Mareš et al. *Učitelovo pojetí výuky*. Brno: Masarykova univerzita, Centrum pro další vzdělávání učitelů, 1996, s. 28–45.
- Starratt, Robert J. *The Drama of Schooling / The Schooling of Drama*. London – New York: Routledge, 2012.
- Stucky, Nathan. „Fieldwork in the Performance Studies Classroom: Learning Objectives and the Activist Curriculum“. In: D. Soyini Madison – Judith Hamera (eds.). *The SAGE Handbook of Performance Studies*. Thousand Oaks: SAGE, 2006, s. 261–277.
- Stucky, Nathan – Cynthia Wimmer (eds.). *Teaching Performance Studies*. Carbondale: Southern Illinois University Press, 2002.
- Šefrnová, Tereza. „Fenomén performance a performativity“ [online]. *Hybris*. 2010, č. 8 [cit. 10. 8. 2023]. Dostupné z: <https://www.hybris.cz/fenomen-performance-performativity>.
- Tauber, Robert T. – Cathy S. Mester. *Acting Lessons for Teachers: Using Performance Skills in the Classroom*. Westport: Prager Publishers, 2007.
- Teoh, Jase. „Drama as a Form of Critical Pedagogy: Empowerment of Justice“. *The Pedagogy and Theatre of the Oppressed International Journal*. 2012, roč. 1, č. 1, s. 4–26.
- Timpson, William M. – Suzanne Burgoyne. *Teaching and Performing: Ideas for Energizing Your Classes*. Madison: Atwood Publishing, 2002.
- Toivanen, Tapio – Kauko Komulainen – Heikki Ruismäki. „Drama Education and Improvisation as a Resource of Teacher Student's Creativity“. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*. 2011, roč. 12, č. 4, s. 60–69 [cit. 21. 8. 2023]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/241123194_Drama_education_and_improvisation_as_a_resource_of_teacher_student%27s_creativity.
- Turner, Victor. „Liminality and Communitas“. In: Týž (ed.). *The Ritual Process: Structure and Anti-Structure*. New York: Cornell University Press, 1969.
- *The Anthropology of Performance*. New York: PAJ Publications, 1987.
- Vágnerová, Marie. *Kognitivní a sociální psychologie žáka základní školy*. Praha: Karolinum, 2002.

- Valenta, Josef. *Divadlo nebo život! Metafora divadla jako prostředek poznávání*. Praha: AMU – KANT, 2019a.
- „Ke specifické reflexi v edukačním dramatu“. In: Jennifer Moon et al. *Krajinou zkušenostně reflektivního učení*. Brno: Masarykova univerzita, 2013, s. 57–68.
- *Metody a techniky dramatické výchovy*. Praha: Grada, 2008a.
- „O situacích zvaných dramatickými“. *Tvořivá dramatika*. 2019b, roč. 86, č. 1, s. 1–6.
- „Prolegomena k metodologii výzkumů v oboru výchovy dramatické I.“. *Disk*. 2012a, č. 40, s. 67–85.
- „Prolegomena k metodologii výzkumů v oboru výchovy dramatické II.“. *Disk*. 2012b, č. 41, s. 93–103.
- „Rovné příležitosti a edukační systémy a postupy rozvíjející životní dovednosti (Nevyužité šance...)“. In: Hana Kasíková – Jana Straková (eds.). *Diverzita a diferenciacie v základním vzdělávání*. Praha: Karolinum, 2011a, s. 247–282.
- „Scénická dimenze výkonu učitelské profese“. *Pedagogika*. 2010, roč. LX, č. 2, s. 104–114. Dostupné také z: <https://pages.pedf.cuni.cz/pedagogika/?p=940&lang=cs>.
- *Scénologie (každodenního) chování*. Praha: AMU – KANT, 2011b.
- *Scénologie krajiny*. Praha: AMU – KANT, 2008b.
- Valenta, Josef – Hana Kasíková. „Edukační dramatika a její možnosti pro práci s růzností“. In: Lenka Kružíková (ed.). *Oborová didaktika uměleckých disciplín v inkluzivním vzdělávání*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2020, s. 111–137. Dostupné také z: <https://imuza.upol.cz/publikace/Kruzikova-Oborova-didaktika.pdf>.
- Valenta, Milan. *Dramaterapie*. Praha: Grada Publishing, 2011.
- Vostrý, Jaroslav. *Co je scénologie I–III*. Studijní opora. Praha: Divadelní fakulta AMU, 2020.
- „Ke kořenům české scénologie“. *Disk*. 2004, č. 9, s. 157–160.
- *O hercích a herectví*. Praha: Achát, 1998.
- „Performativita a scénování“. Rukopis. 2019.
- *Předpoklady hereckého projevu*. Praha: NAMU, 2021.
- *Režie je umění*. Praha: Nakladatelství AMU, 2009.
- „Scéna a scéničnost v době všeobecné scénovanosti“. *Disk*. 2006, č. 15, s. 6–18.
- „Scénické působení a zrcadlové neurony“. *Disk*. 2009, č. 28, s. 7–28.
- „Scénologie Brechtovy Krejcarové opery“. *Disk*. 2006, č. 18, s. 43–55.
- „Scénologie slova a Zeyerova hra o Radúzovi a Mahuleně“. *Disk*. 2010, č. 33, s. 8–20.
- *Scénování v době všeobecné scénovanosti. Úvod do scénologie*. Praha: AMU – KANT, 2012.

- Vybíral, Zbyněk. *Psychologie komunikace*. Praha: Portál, 2009.
- Vyskočil, Ivan. „Ke studiu herectví“. *Svět a divadlo*. 1992, roč. 1, č. 2, s. 34–40.
- Whatman, Jennifer. „Teaching is Performing: An Alternative Model of Teacher Education“. *Research in Drama Education*. 1997, roč. 2, č. 2, s. 173–184.
- Worley, David W. „Is Critical Performative Pedagogy Practical?“. In: Sheron J. Dailey (ed.). *The Future of Performance Studies: Visions and Revisions*. Annandale (VA): National Communication Association, 1998, s. 136–40.
- Zich, Otakar. *Estetika dramatického umění*. Praha: Panorama, 1986.

Pojmový rejstřík

- angažovanost 29, 136
- divadelnost 10, 13, 16, 17, 21, 65, 68, 70, 71, 80, 82, 83, 88, 94, 98, 125, 128, 129, 131, 132, 153, 155
- dramatičnost 10, 13, 16, 17, 59–61, 63–65, 70, 71, 74, 76, 78, 80, 82–85, 88, 111–120, 128, 129, 131, 132, 139, 149, 153, 155
- dramaturgický přístup 10, 12, 59
- dramaturgie 15–17, 60, 70, 84, 85, 99, 121, 141, 144, 153
- edukace 9, 10, 14, 15–17, 39, 44–47, 50, 56, 59, 61, 62, 67, 69, 71, 83–85, 96, 97, 106, 118, 120, 121, 122, 128, 137, 138, 154, 159, 161
- embodiment 26, 29, 40, 54, 56, 66, 67, 130, 136
- estetická dimenze edukace 47, 79, 130
- humor 7, 41, 45, 67, 95, 103, 147, 148, 150, 154, 157
- konstruktivismus 24, 39, 46, 51, 156, 161
- kritická performativní pedagogika 8, 16, 37, 38, 43, 66, 73, 140
- liminalita 30, 42, 66, 111, 120
- metafora divadla (performance, scény) 8, 9, 25, 38, 41, 43, 45, 65, 69, 72, 73, 75, 76, 80, 128–130, 133, 142, 143, 151, 161
- pedagogika 10, 14, 15, 29, 30, 36, 39, 40, 41, 44, 51, 52, 64, 66, 67, 120, 146
- performanční studia 19, 21, 25, 28, 30, 33–35, 45, 73, 134, 136
- performativita 10, 13, 17, 20, 28, 29, 130, 133, 141
- performativní pedagogika 11, 16, 27, 37, 38, 40, 43, 44, 51, 66, 73–75, 139, 140, 159
- reflexe–reflektivita 67, 130, 136, 157
- scéničnost 8, 10, 12, 13, 16, 17, 28, 65, 68, 70, 71, 78, 79, 80–85, 87–89, 98, 105, 106, 112, 117, 121, 122, 125, 128–132, 139, 141, 149, 153
- scénologie 8, 10, 12, 13, 16, 68, 70, 72, 76, 78–81, 84, 91, 99, 129, 131, 136
- situovanost učení 37, 48, 49, 74, 161
- učitel–jeho příprava 48, 49, 56, 64, 93, 99, 132, 133, 137, 139–141, 142–144, 151, 158
- zážitkovost–zážitkové učení 15, 55, 67, 85, 155